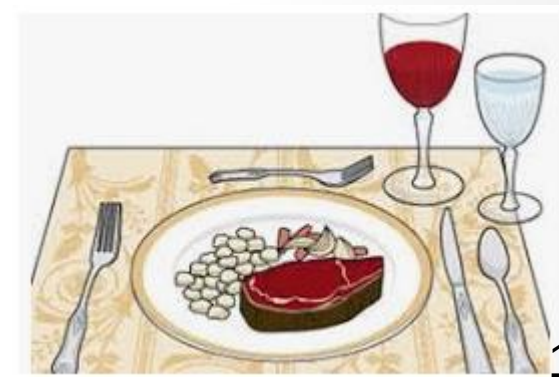

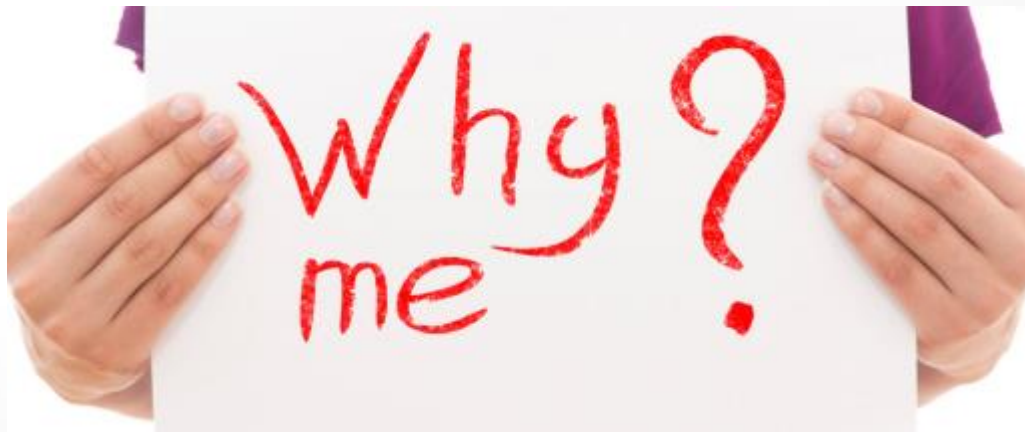
Lietiškā etiķete un protokols darbā ar investīciju piesaisti

© Jana Trahimoviča
Zoom platforma, Latgales plānošanas
reģiona rīkots seminārs
04.12.2020

Īsumā par mani:

- Profesionālā un darba pieredze protokola un etiķetes jomā no 2003 līdz šim brīdim
- Pasniedzēja - *protokols, etiķete, starptautiskā komunikācija, stratēģiskā komunikācija, publiskā uzstāšanās, starpkultūru etiķete, starpkultūru komunikācija, pasākumu organizēšana, komunikācija*
- Izglītība - profesionālais maģistra grāds sociālajās zinātnēs (vadība un komunikācija) un maģistra grāds politikas zinātnē (starptautiskās attiecības, ES)

Semināra plāns

- **14.00 – 15.30** seminārs / I lekcija
- **15.30 – 15.45** pauze
- **15.45 – 17.15** seminārs / II lekcija

Protokols un etiķete

- Mūsu uztvere par šo jomu var noteikt to, kā to izmantosim (ja vispār)
- Formāli (rakstiski un nerakstīti) uzvedības noteikumi un sociālās normas, kas tiek ievēroti attiecībās starp valstīm, amatpersonām oficiālā vidē
- Principi, kas tiek ievēroti pasākumu (vizīšu) organizēšanā, valsts simbolu lietošanā, attiecībās (piemēram, kas ir laba un slikta uzvedība/attieksme); protokolārās kārtības ievērošana (piemēram, hierarhija amatpersonu vidū)
- Profesionāla un amatam atbilstoša uzvedība
- Labas manieres, atbilstoša komunikācija
- Vērtību īstenošana (cieņa, viesmīlība)
- Saistīta ar tēlu – personību/pirmo priekšstatu un organizācijas/institūcijas tēlu, ko pārstāv/veido

Protokola jēdziens

- Vārda etimoloģija saistīta ar dokumentu noformēšanu. No grieķu valodas *protokollon*, kur *protos*- “pirmais” un *kolla*- “līme”, tajā laikā izprotot manuskripta pirmā uzmetuma lapu
- Kopš 19.gs. to saprot kā “etiķetes diplomātisko noteikumu kopumu”- **noteiktu tradīciju, normu, noteikumu un likumu kopums, ko ievēro diplomātiskais dienests savu uzdevumu veikšanai** («valsts etiķete»)
- Protokols ir likumu, tradīciju kopums, kas nosaka uzvedību oficiālajā sabiedrības dzīvē un ceremonijās starp valstīm un tautām, to pārstāvjiem - ietverot pasākumu organizēšanu atbilstoši normām un tradīcijām, amatpersonas prioritātes noteikšanu oficiālajos pasākumos, apģērba veida noteikšanu, organizēšanu un dalību vizītēs

Protokols un etiķete mūsdienu mainīgajā pasaulē

- 19.gs. protokola un etiķetes pārzināšana – piederība konkrētam sociālam statusam; obligātas prasības attiecībā uz uzvedību, izturēšanās, apģērbu utt. noteiktā vidē (amats, sociālais/ekonomiskais stāvoklis); strikti un obligātie spēles noteikumi attiecīgās situācijās (*valdnieks ↔ padotais*)
- 20.gs. valsts attīstības rādītājs (piemēram, amatpersonas kā valsts tēla veicinātājs; attīstīto valstu rādītājs, īpaši atgūstot neatkarību, kultūras un vēsturisko vērtību, tradīciju mantojuma rādītājs utt.)
- 21.gs. izmaiņas tehnoloģijās, drošības situācijā pasaulē, vērtību izmaiņas sabiedrībā, jaunu “kultūru” attīstības ietekme uz protokolu un etiķeti. Protokols un etiķete – kā “brīvības” apdraudējums vai – neformāls formālisms (*tēla veidošanā, statusa nostiprināšanā, organizēšanā, politikā utt.*)

Būtiskas izmaiņas protokola un etiķetes izpratnē

- Principi un vērtības saglabājas, bet mainās pieejas un risinājumi
- Vide kļūst grūtāk kontrolējama (iztrūkst tiešās saskarsmes/kontakta; iztrūkst vairāku t.s. komunikācijas rituālu (sveicināšanās, rokasspiediens, žestu valoda, iedarbība utt.))
- Publicitātes un reprezentācijas kompleksitāte (piemēram, kā nodrošināt bildes/vizuālo tēlu šajos apstākļos? Kā «sasniegt» cilvēkus šajos apstākļos? Kā “izcelt”?)
- Kā nodrošināt neformālu formalitāti un vienlaikus noteikumu un galveno principu ievērošanu (piemēram, klātbūtnes efekta nodrošināšana, statuss, simboli, apģērbs utt.)
- Lielāku nozīmi iegūst netiķetes loma – kā sazināties interneta saziņā, video konferencēs, sociālajos tīklos u.tml.
- Kā saglabāt cieņu, atšķirīgā respektēšanu, nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi u.tml.

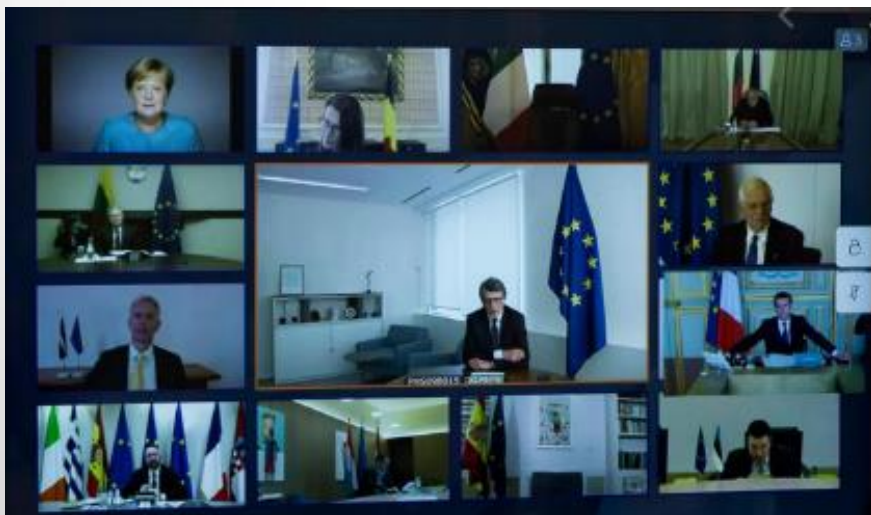
Formalitāte. Ceremoniāls....Pompozitāte..?

Neformalităte...

Jaunā realitāte...

Protokola un etiķetes pamatprincipi tikšanās un dažādu pasākumu organizēšanā

Plānošana

- Namatēva/ rīkotāja loma un pienākumi
- Plānotā norises programma, scenāriji
- «Uzņemšanai pusei vienmēr taisnība», bet...
- Loģistika (kas un kā tiek nodrošināts); informācija (*Toolkit, Roadmap*)
- Norises vietas, tehniskais nodrošinājums, dāvanas

Sasveicināšanās

- Rokasspiediens vs. citi sasveicināšanās veidi
- Fotografēšanās (iespēja + organizatoriskais, iekārtojums u.tml.)
- Vispirms telpā ienāk un sasveicinās «galvenās personas»; ja ir iespēja – noteikti iepazīties un sasveicināties arī ar pārējiem delegācijas pārstāvjiem
- «Kurš pirmais iniciē rokasspiedienu» princips + ja ir izņēmumi
- Dzimumi un sveicināšanās
- Uzrunu formas

Uzruna I

- Amatpersonu uzrunu nosaka protokols
- Lietišķā vidē, ja nav citu noteikumu – UZVĀRDS + kundze vai kungs
- Uzrunājot sievieti- *cienījamā* vai *cienītā*; uzrunājot vīrieti- *godājamais* vai *godātais*
- Mazāk pazīstamu, taču ne mazāk godājamu- *godātais un cienītā*
- Uzrunā netiek lietota forma jaunskungs vai jaunkundze, no 18 gadu vecuma tiek lietota uzruna kungs vai kundze. Piemēram, cienītā Zariņas kundze!

Uzruna II

- Uzrunai, kurā lieto amata nosaukumu kopā ar “kungs” vai “kundze”, vārdu un uzvārdu nepievieno (*piemēram, Cienījamā direktores kundze!*)
- *TU* un *JŪS* lietošana (uzaicinājumu pāriet parasti izsaka amatā augstāka, gados vecāka persona vai pieredzējošāks kolēģis)
- Ja pāreja uz “TU” nav pieņemama, atteikumu sāk ar pateicību par piedāvājumu

Uzruna III

- Uzrunājot Latvijas Valsts prezidentu, Saeimas priekšsēdētāju, Ministru prezidentu, lieto uzrunu *Augsti godājamais / Ļoti cienījamā*

(piemēram, Augsti godājamais Valsts prezidenta kungs, Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze, Augsti godājamais Ministru prezidenta kungs!)

Ārvalstu vizīšu laikā minētas amatpersonas tiek uzrunātas kā *Jūsu Ekselence* (Valsts prezidents, Saeimas priekšsēdētājs, Ministru prezidents un Ārlietu ministrs)

- Uzrunājot Latvijas vēstniekus: *Vēstnieka kungs, Vēstnieka kundze!*
- Ārvalstu vēstnieki Latvijā un augsta ranga ārvalstu viesi tiek uzrunāti kā *Jūsu Ekselence*

Uzruna IV

- Lūgums ņemt vērā, ka atsevišķu reliģisko konfesiju vadītājiem arī ir sava uzrunas forma (*Jūsu Eminence, Jūsu Ekselence u.c.*)
- Jāņem vērā, ka katrā valstī var atšķirties uzrunas forma amatpersonām, tāpēc vēlams to pirms došanās vizītē vai uzstāšanās kādā starptautiskā pasākumā iepriekš noskaidrot
- Tituli
 - Akadēmiskie un zinātniskie (Dr.; Dr.h.c.)
 - Diplomātu tituli (diplomātiskie rangi)
 - Militārpersonu tituli (militārās dienesta pakāpes, piemēram, ģenerālleitnants)
 - Augstdzimušo tituli (mantoti un piešķirti- Hercogs, Marķīzs)
 - Reliģiskie (baznīcas tituli- arhibīskaps, bīskaps)

Sasveicināšanās – kultūras, reliģijas nianse

- Ieteicams iemācīties standartfrāzes citā valodā (iepazīstoties, atsveicinoties; paldies/lūdzu u.tml.)- tas vienmēr var paust pozitīvu īpaši rūpīgu attieksmi pret otru pusi
- Kreilis izpratne/ Kreisās rokas izpratne – Rietumu vs. Austrumu
- Sveicināšanās ar sievieti- Austrumu pasaulē vīrietis visbiežāk iniciē rokasspiedienu ar sievieti, nevis otrādi
- Sveicināšanās ar visiem/pēc ranga utt.- visbiežāk sāk ar augstākā statusa amatpersonu un tad ar pārējiem; visbiežāk sveicinās ar visiem (jābūt kādam kas iepazīstina vai pašiem ar sevi jāiepazīstina)
- Ja Rietumu atsevišķās kultūrās skūpstas dāmām roku, tad Austrumu kultūras izpratnē to nedara (+ atcerēties, ka rokai tikai pieskaras, fiziski neskūpstas/bez skaņas)
- Kultūras, kur saskūpstās/sasveicinās uz vaigiem (2/3x; fiziski neskūpstas!)

Atšķirības rokasspiedienā...

- Ciešs un tiešs acu skatiens vs. novērsts skatiens (gan starp abu dzimumu pārstāvjiem, gan pretējiem dzimumiem. Piemēram, musulmaņu pasaulē nedrīkst ne sievietei pašai, ne svešam vīrietim cieši lūkoties otram acīs)
- Ciešs, noteikts, stingrs rokasspiediens (R) vs. vājš, neizteikts rokasspiediens (A, Ķīna, Japāna)

Sarunas uzsākšana

- Kam uzsākt sarunu - atkarībā no konteksta - uzņemošā puse; tas, kurš iepazīstina ar sevi. Piemēram, A kultūrās saviesīgos pasākumos tiek sagaidīts, ka Viesis ko pasaka (vai nu pēc Namatēva vai noslēgumā-uzruna/tosts u.tml.)
- Ņemot vērā situāciju, A kultūrās pieņemts, ka vairāk runā un izsakās, ņemot vērā amata un sociālo statusu; R - iespējas izteikties visbiežāk visiem klātesošajiem
- Jāpievērš uzmanība komunikācijas veidam - gan savam, gan otras puses (žesti, simboli, komunikācijas veids u.tml.)

Klasiska saruna tikšanās reizē

- Divu pušu tikšanās reizē sarunu uzsāk Uzņemošā puse, tad seko Viesu puses uzruna
- Uzņemošā puse sākumā sarunā pie galda var iepazīstināt ar savu delegāciju vai atslēgrunātājiem
- Jāatceras, ka Uzņemošā puse vada visu tikšanās sarunu
- Tikšanās noslēgumā – Uzņemošās puses noslēdzošie vārdi, paldies u.tml. Atsveicinās ar rokasspiedienu, pieceļoties kājās. Īpašs žests – pavadīt līdz durvīm, izejai, auto utt. (bet jāskatās amati!)

Tikšanās vieta

- Norises vieta, telpas iekārtojums
- Ziedi un cita veida iekārtojums – atkarībā no pasākuma, tikšanās
- Ziedi skaists noformējuma elements, bet atcerēties par smaržām, krāsām
- Galda veidi, izvēle par labu konkrētam galda iekārtojumam
- Krēsli – atkarībā no noformējuma, bet arī pasākuma veida (piemēram, ērti, skaisti utt.)
- Krēslus apvelk ar audumu tikai uz maltītēm
- Galdauts – jāņem vērā pasākums; uz tikšanos nav nepieciešams (+ galda salvetes, ja iekārtojums prasa)
- Telpas, kur atgērbties, nav turpat, kur notiek tikšanās

Sēdināšanas principi un veidi I

- Dažādi veidi, atkarībā no pasākuma, amatpersonām, tradīcijām u.tml.
- “Labākais skats” (piemēram, logs) un skats uz durvīm
- Sarunās, prezidija galds, 1.rinda -> “labās rokas princips” – Viesis pie labās rokas Namatēvam, tad seko “otrs augstais Viesis” pie kreisās rokas Namatēvam (vai “otra” augstā amatpersona u.tml.) un tālāk līdzīgi- labā/kreisā roka (centrs; rinda’)
- Sarunās pie taisnstūra galda -> galda centrā, viens otram pretī
- Sarunās pie apaļā galda vai kvadrāta-> labās/kreisās rokas princips un pēc tam tālāk var izmantot: angļu alfabēta secība; rotējošā dalībnieka (valsts) princips; senioritātes princips u.tml. Atkarībā no izmēriem un situācijas - arī vienu otram pretī

Sēdināšanas principi un veidi II

- Aspekti, ko var ņemt vērā izvēloties galda organizēšanu - formāls vs. neformāls; telpas ietilpība; dalībnieku skaits, statuss; pasākuma mērķis; psiholoģiskie aspekti u.c.
- Ja saruna /pārrunas -> taisnstūra veida galds; kvadrāts; retāk- U veida
- Ja diskusija- > apaļais galds (neformālāks); kvadrāts
- Ja konference -> tribīne runātājam; prezidija galds (un/vai runā no galda); pārējie dalībnieki sēž teātra stilā (ar/bez galdiem)
- Ja apvienots pasākums ar maltīti -> apaļie galdi; tribīne/mikrofons statīvā runātājam (skatuve/paaugstinājums)
- Maltīte -> apaļais galds; kvadrāts; taisnstūra; t.s. “grābeklis”
- T.s. “otrās rindas” organizēšana, nepieciešamība

Sēdināšanas principi un veidi III

- Maltītēs pie apaļā galda- var sēdināt tikai TOP galdu un pārējie viesi pie citiem galdiem- pēc pašu izvēles, bez konkrētas sēdināšanas (vienīgi jāpadomā par vispārīgām galda norādēm) vai arī - visi galdi tiek sēdināti
- Maltītēs pie apaļiem galdiem - labās/kreisās rokas princips; amatu hierarhija/protokolārā kārtība; intereses + kombinācijā ar visu minēto
- Dzīvesbiedrus, uzņemošās puses un viesu puses dalībniekus cenšas sēdināt atsevišķi
- Namatēvam un Viesim vienmēr jābūt ar visas telpas pārredzamu skatu (lai viņi var redzēt un viņus var redzēt 😊)
- Sēdinot jāņem vērā - valoda, īpašas vajadzības, intereses, amats utt.

Government

G4 G2 G1 G3 G5

V5 V3 V1 V2 V4

Visitor

G4 V2 G1 V3 G5

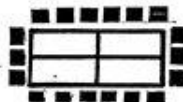
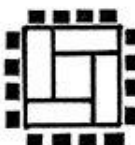
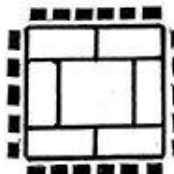
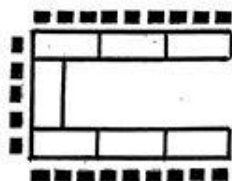
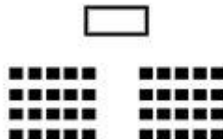
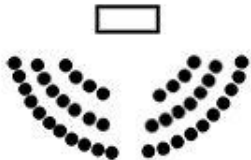

V5 G3 V1 G2 V4

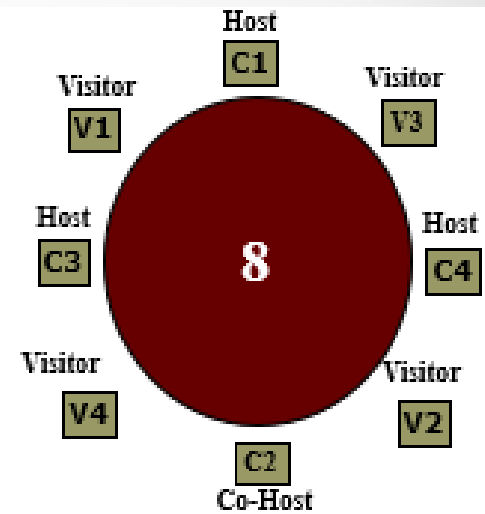
G = government; V = visitor

Large Meeting Room Setup Options

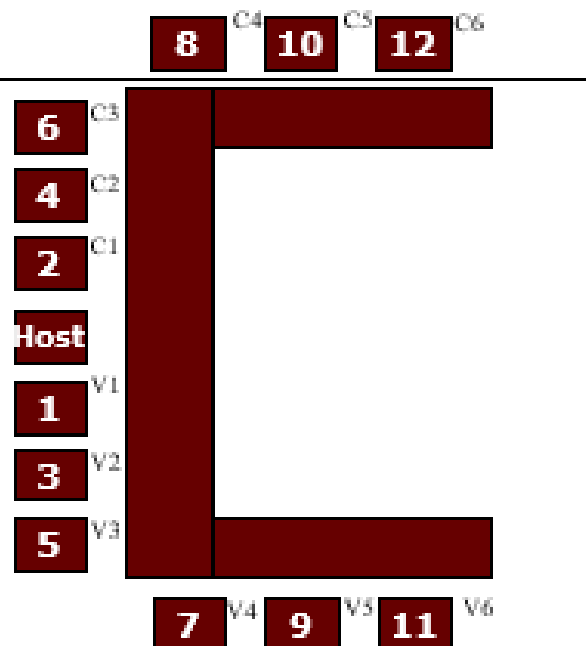
Setup 1 2 tables up to 12 chairs 	Setup 2 4 tables up to 18 chairs
Setup 3 6 tables up to 24 chairs 	Setup 4 4 tables up to 16 chairs
Setup 5 6 tables up to 24 chairs 	Setup 6 7 tables up to 24 chairs
Auditorium Setup 7 podium or table up to 80 chairs 	Setup 8 up to 9 tables up to 24 chairs
Semi-circle Setup 9 podium or table up to 40 chairs 	Setup 10 9 tables up to 27 chairs

U-Shaped Table Seating

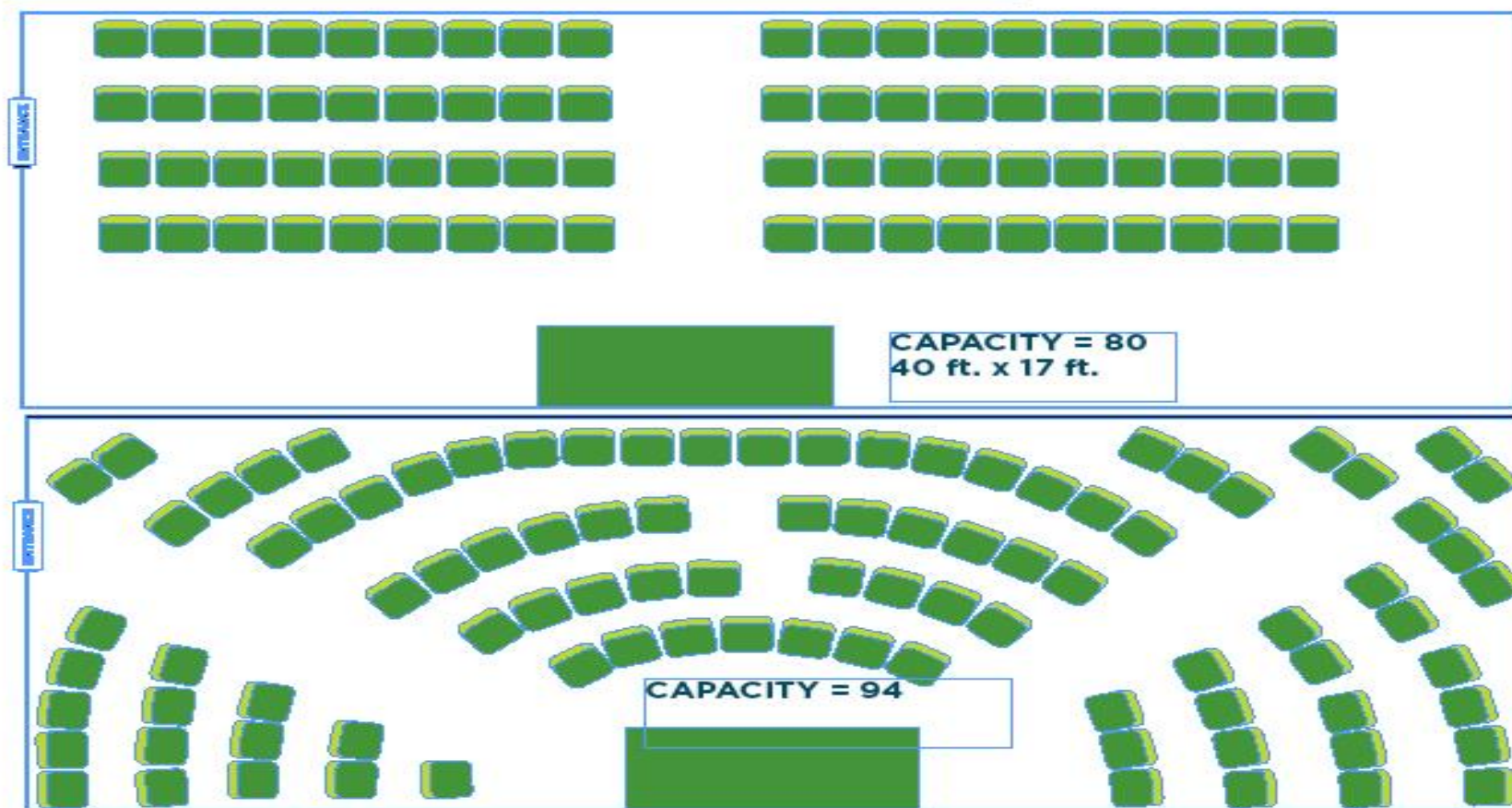
This can also be used for International delegation Negotiations. "Us vs. Them". Divided in half.

Lokveida iekārtojums vs. teātra iekārtojums

Lokveida iekārtojums palielina ietilpību

ILLUSTRATION A

Sēdināšanas principi zālē

- Zāles iekārtojums (teātra veids u.c.)
- Parasti pirmajā rindā (labā puse, centrā – vai atkarībā no situācijas, tehniskā iekārtojuma)
- Ja zāles pirmā rinda ir visneatbilstošākā, tad var būt arī cita rinda
- Sēdināšanas princips – «labās rokas princips», centrs; dāmu cenšas nesēdināt malā
- Atzīmes uz krēsliem «Rezervēts»; ja maltīte un atsevišķi galdi – galdu nosaukumi (izvairīties no cipariem)

Uzrunu secība pasākumā

- Vienmēr, neatkarīgi no amata, atklāj Uzņemošā puse/ Organizators (Namatēvs) – ievadvārdi
- Tad seko Augstā viesu uzruna / vai ņemot vērā amatu
- Ja ir muzikālie priekšnesumi – tad «nejaukt» ar himnu; domāt par to garumu + secību vai mirkli, kurā atskaņot (sākums/noslēgums/vidus daļa)
- Ja aktuāli, tad labāk nodalīt formālo no neformālās pasākuma daļas

Uzdevums

- Latgales plānošanas reģions rīko konferenci par investīciju piesaisti un vidi Latgales reģionā
- Uzaicinātie viesi: Valsts prezidents, Japānas vēstnieks Latvijā, Rēzeknes domes priekšsēdētājs, Ekonomikas ministrs, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, LIAA direktors, Gruzijas ekonomikas ministrs
- Minētās amatpersonas plāno īsas uzrunas, salikt to secību!

Uzdevums

- Latgales plānošanas reģions / Rēzeknes domes priekšsēdētājs
- Valsts prezidents
- Ekonomikas ministrs
- Gruzijas ekonomikas ministrs
- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs
- Japānas vēstnieks Latvijā
- LIAA direktors
- Latgales plānošanas reģions / Rēzeknes domes priekšsēdētājs

Galda t.s. sastāvdaļas

- Apklāts vs. neapklāts galds
- Salvētes (papīra, auduma)
- Ūdens (krūka vs. pudeles), glāzes (gāzēts nē uzrunai!)
- Galda kartes (sākot no 5 personām) – sarunai / maltītei (veidi)
- Rakstāmpiederumi, piezīmju bloki – cik aktuāli
- Galda karodziņi u.c. elementi

Galda etiķete. Kafija

- Kafiju viesiem vienmēr ir pieklājīgi piedāvāt ☺, taču jāņem vērā konteksts, situācija, apstākļi + kultūra (tēja arī)
- Kafiju var servēt uz galda, turpat, kur saruna; var organizēt ar oficiantu vs. «pašapkalpošanās»
- Atsevišķs kafijas galds – tikai pirms vai pēc tikšanās, ja paredzēts laiks
- Vispirms Viesim, tad Namatēvam
- Uzkodas pie kafijas
- Salāgošana ar foto mirkli
- Parasti piedāvā, ja tikšanās agri no rīta vai ilgums vairāk par 30 min.

Maltītes organizēšana

- Pieņemšana – uz iznēsāšanu (pirkstiņuzkodas!)
- Bufetes veids (svarīgi par galda iekārtojumu, plūsmu un nepulcēšanos! Arī ēdienu izvēle – ēdami stāvēt kājās vai tomēr pie galda)
- Sēdoša maltīte (svinīgs / darba raksturs)
- Aperitīvs
- Domāt par ēdienu izvēli (savas kultūras; kas ar rokām vai kā citādi ēdams; pēc izvēles vai jau izvēlēta ēdienkarte; ēdienu pasniegšana /klājums (porcijas vai pašapkalpošanās u.c. aspekti)

* *Uzrunas/ tosti; muzikāli priekšnesumi – kas jāņem vērā*

Dāvināšanas pamatprincipi

- Katras situācijas izvērtēšana dāvanas izvēlē + vai vispār dāvināt
- Dāvināšanas rakstura izvērtēšana (pasākuma raksturs, līmenis, personīgs vs vispārīgs, noskaņa, svētki utt..)
- Dāvināšanas veidi:
 - Tieši
 - Netieši (protokolāri)
- Kultūras un reliģijas nianse
- Politiskās, vēstures un sociālās nianse
- Iesaiņošana. Krāsu izvēle
- Izsaiņošana
- Dāvanu veidi (vīns, ēdiens, grāmata, suvenīri)

Dāvināšanas etiķete (I)

- Dāvanu izvēle liecina par dāvinātāja iekšējo kultūru, mērķi, nevis labklājības līmeni, dārdzību
- Izvēloties dāvanu ārvalstniekam, jāpievērš uzmanība arī tā kultūrai
- Dāvana (krūze, pildspalva) vs. Suvenīrs (krūzītes, pildspalvas)
- Nepiemērotas dāvanas (nav pieņemts dāvināt naudu, atsevišķos izņēmumos – tad jāpievieno nodoms, kam domāta (piemēram, īstenot ceļojumu; asi priekšmeti)
- Dāvanas atšķiras amatu līmeņiem

Kultūras aspekti

- Kurās kultūrās sagaida dāvanas - visbiežāk A kultūrās (Japāna, Ķīna, Saūda Arābija, arī Centrālāzijā u.c.), kur dāvana kā simbolisks žests + rituāls (un ne obligāti ir nepieciešams kāds iemesls dāvināšanai)
- Dāvanas ne vienmēr ir “dārgas”, tās var būt ar dziļi simbolisku nozīmi, uzmanības pievēršana, pateicība, kaut kā simbolizēšana u.tml.
- Kultūras, reliģiskās, politiskās, vēstures nianšes, kam jāpievērš uzmanība
- Alkohols kā dāvana
- Dāvanu piemēri un to uztvere dažādās kultūrās

Ziedu dāvināšanas pamatprincipi

- Parasti ziedus pasniedz nepāra skaitā, sēru gadījumos- pāra. Ziedu pušķi tur uz augšu, sēru- uz leju
- Dāvina dzīvus ziedus
- Ziedi pasākumos (sagaidot, apsveicot)
- Ziedi sievietei / vīrietim
- Ziedus nosūtot, pievieno vizītkarti, komplimentu kartiņu
- Pasniegšana
- Kultūras, reliģijas nianšes, kas jāņem vērā
- Krāsu nozīme
- Alerģiskas reakcijas
- Ziedi un to izvēle/noformējums pie pieminekļa svinīgos pasākumos

Idejas dāvanām

Pēc pasākuma...mazs “paldies”...

Valsts simbolu etiķete

- Valsts simboli kā komunikācijas instruments
- Aktuāli tiešajos kontaktos, pasākumos; aktuāli arī e-vidē
- Valsts simboli kā «fons» amatpersonām
- Vienlaikus noteikumi un principi to lietošanā – vai klātienē vai e-vidē ir tie paši!
- Iekštelpu un galda karogi
- Valsts ģerbonis un tā lietošana (sarakstē, fonā, reprezentācijas priekšmetos utt.) -> VK grafiskais standarts (vizuālā identitāte)

<https://www.mk.gov.lv/lv/content/grafiskais-standarts>

Latvijas valsts karoga lietošanas noteikumi

- Juridiskais pamats
 - Satversmes 4.pants- «Latvijas karogs ir sarkans ar baltu svītru»
 - Latvijas valsts karoga likums (2009)
 - MK noteikumi Nr 405 «Latvijas valsts karoga likuma piemērošanas noteikumi» (2010)

Karogu etiķete

- Ja galda karogi, tad karogs pie labās rokas attiecīgajai amatpersonai
- Ja iekštelpu karogi, tad katrs uz sava karoga (Viesis pie labās rokas)
- Ja iekštelpu un galda karogu lietojums kopā – kādās situācijās pieļaujams
- Ja iekšmāju pasākums, tad LV karogs vienmēr pie labās rokas un tad virzienā no tā – pārējie karogi tiek izvietoti
- Karogu protokolārā kārtība – LV, ES, pašvaldības, pasākuma karogs; (mastos, ja viesu valsts – LV, Viesu valsts, ES (ja ir), pašvaldība)
- Karoga sēru noformējums
- Citu priekšmetu (salvetes, apsveikuma kartiņas, galdauts u.c.) noformējums valsts simbolu krāsās, stilā
- Karoga utilizēšana

Karogu izvietojums

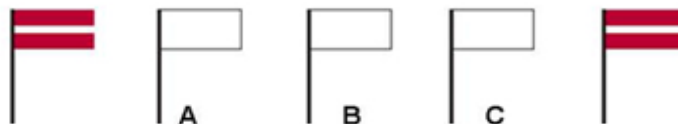
1. Karogu izvietojums pie ēkas, skatoties uz ēkas fasādi

2. Karogu izvietojums pie ēkas, skatoties uz ēkas fasādi. Karogu izvietojums karogu mastos, skatoties uz karogu mastu rindu. Karogu izvietojums telpās, skatoties uz karogu rindu

3. Karogu izvietojums karogu mastos, skatoties uz karogu mastu rindu. Karogu izvietojums telpās, skatoties uz karogu rindu

4. Karogu izvietojums telpās, skatoties uz karogu rindu

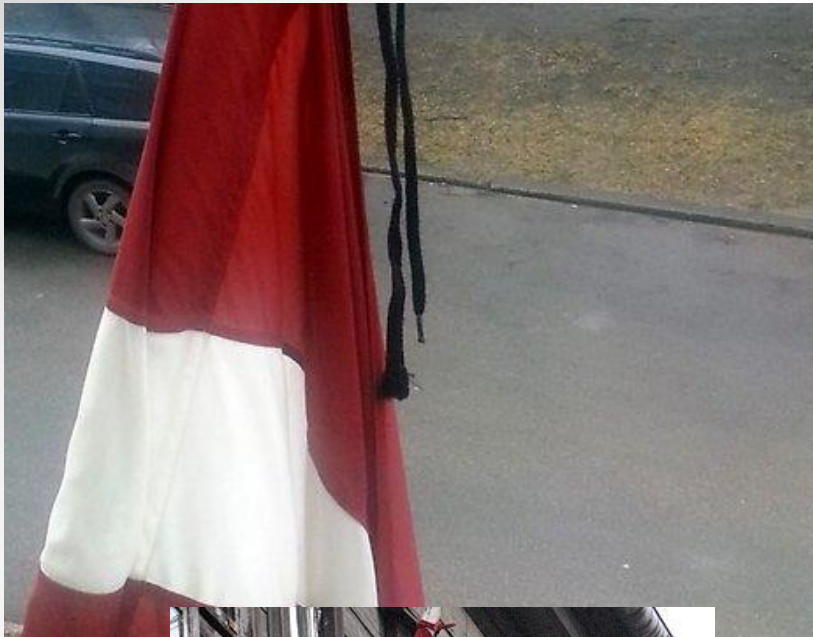
5. Karogu izvietojums telpā iezīmētā vietā (pie pulsts, mikrofona, galda)

Karogu lietošanas principi

Raivis Zelčits
@RaivisZelčits

Nē, šis nav patriotiski, šis ir stulbi. Karogs nav siekalu un
baciju filtrs.

Translata Tweet

Sejas
aizsargmaska
Latvijas karoga
krāsās

Lietišķā sarakste

- Vēstules noformējums, aploksne, kvalitatīvs papīrs
- Vēstuli parasti noslēdz ar cieņas apliecinājumu – *Ar cieņu/ Cieņā*
- neatdala ar komatu no autora paraksta, vārda, uzvārda un amata
- Uzrunas apsveikumos

Ielūgumi (I)

- Ielūgumu vienmēr raksta trešajā personā; to nekad neparaksta
- Oficiāli ielūgumi – formāli, lietišķi noformēti, valsts simbolika
- Uz ielūgumiem, ko sūta Valsts prezidents, Saeimas priekšsēdētājs, Ministru prezidents un ārlietu ministrs parasti norāda tikai ielūdzēja ieņemamo amatu. Ja ielūdz ar dzīvesbiedru, tad norāda kundzes vai kunga vārdu un uzvārdu
- Korporatīvi ielūgumi – sūta firmas, organizācijas, uzņēmumi; nav tik formāli kā oficiālie; bieži var būt salokāmi
- Privāti ielūgumi – uz privātiem pasākumiem, kāzām, iesvētībām u.c.
- Iespiesti un daļēji iespiesti (-> trūkstošo info raksta ar melnu tinti)

Ielūgumi (II)

- Tiek uzskatīts, ka labāk rakstīt « *un kungu/un kungam; un kundzi/un kundzei* , nevis *ar kungu/ ar kundzi*»
- Ielūgumā var būt arī info, ka domāts 2 personām
- Izsūta vismaz 2 – 3 nedēļas iepriekš + izņēmumi
- Pievērst uzmanību saņemot ielūgumu: vai ir/nav jāatbild; cik personas ir lūgtas; uz ko lūgts; apģērba veids; praktiska info (cikos ierasties, vai līdz ielūgumu, ID)

Pasākumu organizēšanas galvenie aspekti – šā brīža realitātē (tiešsaistē)

- Tehniskās iespējas un aprīkojums
- Ielūgumi par sanāksmi, informācija
- Norises vieta, fons
- Izskats
- Sanāksmes plāns, laika plānojums (+pauzes)
- Sanāksmes vadīšana/moderēšana (kam dod vārdu, kā; kā uzdod jautājumus utt.)
- Mārketingss

Protokols/etiķete e-vidē I

- Dalība klātienē vai e-vidē
- Ielūgumu izsūtīšana un termiņi (vai ir)
- Fons video konferencēm (grāmatu plaukts, karogi, gulta, siena...)

Protokols/etīķete e-vidē II

- Komunicēšanas manieres
- Izskats, apģērbs
- Organizēšana (laika plānošana, tehniskais aprīkojums utt.)
- Mikrofons, video, attēls utt.
- Tradicionālie organizēšanas veidi un realitāte

Protokols/etiķete e-vidē II

- Video un *Mute* režīma lietošana – ieslēgts/izslēgts skats
- Apkārtējā vide un apstākļi 😊

This is Wilson. He is now working from home 😊

Netiķete ir:

- Saziņa datortīklā, e-saziņā, sociālajos medijos u.tml.
- Valodas lietošana/gramatika; privātums, cieņa (uzruna, konteksts); avotu citēšana u.c.
- Viss, ko ievietojam internetā, tur arī paliek...

Netiek likts komats aiz :

Ar cieņu/ Patiesā cieņā/ Ar sveicieniem
un tad bez komata seko tālāk vārds, uzvārds

Pamatojums

Latviešu valodas aģentūras atbilde:

- Komats pēc ar cieņu vai cieņā nav jāliek, jo tam nav gramatiska pamatojuma. Citādi tas būtu, ja vēstules nobeigumā tiktu izmantotas frāzes cerot uz sadarbību, vēlot veiksmi, cerot uz drīzu atbildi, jo tad veidotos divdabja teiciena konstrukcija.
- Avoti, kur minēts arī rakstiski:
 - www.valoda.lv/downloadDoc_1470/mid_625
 - Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi Nr.9. Populārzinātnisku rakstu krājums. Atb. red. A. Kalnača. Nr. 9. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2014.- 175.lpp. par šo gramatisko niansi tieši minēts.
- Ir arī "šāds arguments"- > "Ar cieņu" nav iespraudums. Tas ir apstāklis, kādā veidā Jūs uzrunā kāda konkrēta persona/uzņēmums/... . Tas nozīmē, ka tas ir tieši gramatiski saistīts ar šo uzrunātāju. Attiecīgi tas nav jāatdala ar komatu.
- Ja jautājums par to, kuru no frāzēm labāk lietot vēstules noslēgumā -"Ar cieņu" vai "Cieņā"- tad abas ir iespējams lietot, abas ar vienlīdzīgu nozīmi un svaru. Kuru no tām amatpersona vai institūcija lieto, tas katra paša ziņā.

Apģērba etiķete

- Ikdienas tērps (t.sk. darba) vs. svinīgs, svētku
- Apģērba veidi (Fraka, smokings, tumšs uzvalks, lietišķs/biznesa uzvalks/Tautastērps)
- *Power dressing* tendence apģērba etiķetē
- Krāsas apģērbā un apģērba etiķetē
- Kunga instruments – labs uzvalks, pareizi nēsāta žakete, pareizais izmērs kaklasaite + kaklasaite ir trumpis! 😊
- Dāmas instruments – krāsu un aksesuāru izvēle, labs kostīms/kleita, apavi, matu sakārtojums

Starpkultūru etiķete

Sarunu temati

- Ja nav skaidrs sarunu temats, ir t.s. sarunas, par ko nevajadzētu runāt - reliģija, privātas lietas, nauda, politika utt. (saviesīgos pasākumos)
- Ir kultūras, kur nav nodalījuma «mans personīgais viedoklis» un «mans kā amatpersonas» viedoklis
- Tēmas par ko var - jāņem vērā konteksts, tikšanās mērķis u.tml. – piemēram, vispārīgie - kultūra, tūrisms, ēdiens, tradīcijas, daba utt.

Kultūras nianse

- Tas, kas “pieklājīgi” R, ne vienmēr ir “pieklājīgi” A un otrādi (piemēram, “skaļa ēšana”)
- Sievietes & vīrieša loma sabiedrībā/attiecības un dzimumu līdztiesība
- Dažādas kultūras, dažādi sasveicināšanās veidi
- Austrumos - hierarhija, cieņa pret vecāko (personu, amatpersonu, vecākiem utt.); piederība konkrētai sociālajai grupai (ģimene, klans); “sejas” nozīme
- Rietumos - uzsvars uz individualitāti; visu ir iespējams sasniegt/iegūt arī neatkarīgi no sociālā statusa u.tml.
- A profesionalitāte var būt saistīta arī ar dzīves, profesionālo pieredzi, sociālo statusu, vecumu utt., savukārt R - iegūtajai izglītībai, personībai ir nozīme, vecumam nav tādas nozīmes utt.

Kultūras aspekti

Vai un kāda etiķete jāievēro tiekoties ar citu kultūras pārstāvi?

- Visbiežāk pieņemtais/pielietotais protokola princips- priekšroka ir uzņemošās valsts protokolam, līdz ar to tas ietekmē arī apģērbu. Piemēram, mums savā valstī tiekoties ar musulmaņu valsts pārstāvi nav jāievēro tās apģērba etiķetes principi, kas attiecīgajā musulmaņu valstī. Ja dodamies uz musulmaņu valsti- tad jāievēro
- BET- vienmēr ir atzīstami ievērot un ņemt vērā nianšes, tā izrādot inteligenci un cieņu (piemēram, krāsas, apģērba veids)

Galda un ēdienu etiķete I

Dažādas kultūras, dažādi paradumi

Galda klāšanas , ēdiena pasniegšanas veidi

- ✓ A kultūrās ēdiena daudzumam vienmēr ir nozīme. “Bagātīgi un daudzveidīgi” klāts galds nozīmē, ka Namatēvs ir parūpējies par savu Viesi
- ✓ R kultūrās “parūpēšanās” par Viesi visbiežāk nozīmē ēdiena izvēli, izsmalcinātību, dārdzību, gastronomisku “delikatesi” utt.
- ✓ Franču, krievu servēšanas stils u.c.

Galda un ēdienu etiķete II

- Uzvedība pie galda:
 - A kultūrās atšķirībā no R ir pieklājīgi atstāt ēdienu neizēstu. Tā Jūs paužat attieksmi pavāram, Namatēvam, ka ēdiena ir bijis pietiekami
 - A kultūrās ir pieklājīgi skaļi ēst, dzert pie galda- piemēram, Japānā skaļi ēd nūdeles, tā paužot pavāram, ka ir garšīgs ēdiens
- Ēšana ar rokām (Etiopija, Maroka, DĀfrika) + atcerēties par kreiso roku
- Par alkohola dzeršanu/lietošanu – musulmaņu, ortodoksālajā jūdaismā alkohols visbiežāk netiek lietots; kultūras, kur glāzes alkoholiskā dzēriena noraidīšana ir “slikts žests” 😊
- Cūkgaļa netiek lietota (musulmanisms, jūdaisms)
- Košers (jūdaisms)
- Atsevišķās kultūrās sēdināšana (hierarhija u.tml.) ir svarīga (ne tikai protokolāros pasākumos 😊)
- Galda instrumentu turēšana rokās, lietošana
- Tējas dzeršanas rituāli

Dāvināšanas etiķete

- Svarīgs ir iesaiņojums (krāsu nozīme kultūrās)
- Svarīgs ir pasniegšanas veids (tieši vai protokolāri; publiski vai “neredzami” pasniegts; iepakotā veidā vai atvērtā/redzamā u.tml.)
- Ziedu dāvināšana- krāsas, pasniegšana u.tml.
- Nav pieklājīgi noraidīt dāvanu, lai gan A kultūrās var vairākas reizes vispirms noraidīt un pēc tam tikai pieņemt dāvanu
- Izrādot atkārtotu uzmanību par kādu priekšmetu, atsevišķās kultūrās beigās varat saņemt to “dāvanā”

Dž.Bušam no Indonēzijas
(Komodo ķirzaka)

Austrālijas puses dāvana
B.Obamam- apdrošināšana pret
krokodilu uzbrukumiem

Dzīvnieki kā dāvanas- Ēģiptes puse dāvina Francijai
žirafi 19.gs.; Bulgārijas premjers V.Putinam- 10 ned.vecu
kucēnu; Ķīna- pandas

Kerijs dāvina S.Lavrovam 2
Aidaho štata kartupeļus

AK uzdāvina ASV pin-pong
galdu, kas ražots Ķīnā

Āzijas reģions I

- Netiešs komunikācijas veids
- «Sejas jēdziens»
- Sasveicināšanās, iepazīšanās kā rituāls + svarīgs pirmais priekšstats
- Vecumam, izglītībai, amatam un hierarhijai ir nozīme
- Apģērba etiķete
- «labā roka»
- Nepieskaršanās citiem princips
- Nepieskarties publiski apaviem
- Irbulīšu lietošanas apgūšana ēdienreizē 😊
- Publiski nešņaut degunu
- Ķermeņa valoda, žesti
- Piekļājība, cieņa, labas manieres
- Par smaidu – mērenība
- Dzeramnauda (nē)
- Bez rokasspiediena ar mūkiem

Āzijas reģions II

- Dāvanu (pat nelielas!) nozīme, dāvināšanas kultūra
- Apavu atstāšana pie mošejas; sievietēm – galvassega
- Tējas dzeršanas rituāls
- Pieņemt/ dāvināt ar abām rokām
- Uzrunu formas
- Svarīgi iepazīt vietu, cilvēku, ar ko tiekas (socializēšanās nozīme)
- Lēmumu pieņemšanas process (hierarhija, individuāli)

Kīna I

Sasveicināšanās

- Formāls sasveicināšanās veids, sarokošanās (attiecībā uz eiropiešiem- rokasspiediens). Sasveicinās un sarokojas ar visu delegāciju
- Ķīniešiem tradicionāla viegla paklanīšanās. Zemāk klanās pēc hierarhijas augstākajam
- Sasveicināšanās, iepazīšanās atbilstoši hierarhijai- no augstākā uz zemāko (īpaši, ja ir grupa)
- Iepazīstinot mēdz aplaudēt. Ir tradīcija plaudēt atpakaļ (atbildot)

Biznesa etikete

- Punktualitāte
- Vecums un statuss (amats) ir ļoti svarīgi aspekti
- Telpā vienmēr pirmais ienāk pēc ranga vecākais, delegācijas vadītājs
- Uzrunā tiek lietots amats un uzvārds. Uzvārds vienmēr tiek lietots pirmais. Uzrunājot-> kungs/kundze + uzvārds
- Bieži izmanto profesionālos titulus, amatus (piemēram, Prof. Li, direktors Li u.c.) + uzvārdu
- Viens no iepazīšanās elementiem, kad pēc iepazīšanās tiek pasniegta vizītkarte; biznesa vidē- ķīniešu un angļu valodās
- Ķīnieši uzskata, ka nav pieklājīgi atbildēt ar “NĒ”, mēģina to pateikt netiešā veidā

Kīna II

Galda etiķete

- Sēdināšanas nozīme (statuss)
- Mēdz čāpstināt, runāt ar pilnu muti, tā izrādot īpašu cieņu ēdienam, tā garšai
- Vairāki ēdieni, nav jāapēd viss; drīkst atstāt uz šķīvja. Ja viss tiek apēsts -> var aizvainot, ka nepietiek ēdiens u.tml. Nevajadzētu ņemt pēdējo gabaliņu
- Irbulīšu lietošana + jāatceras, kā nedrīkst lietot (neatstāt “iedurtus”, paralēli virs trauka; labāk -> speciāla paliktņa vai uz paša trauka)
- Biežākais teiciens pie tosta- «Gan Bei» (izdzert sausu)
- Tējas dzeršanas rituāls

Apģērba etiķete

- Formāls ģērbšanās stils, dominē tumšas krāsas
- Sievietēm nav pieņemts nēsāt augstu papēžu apavus
- Nav pieklājīgi rādīt apavu zoles

Indija I

- Valsts iekārta- federatīva republika; valsts vadītājs- prezidents
- 81,3 % hinduisti, 12% musulmaņu
- Hindu, urdu un bengāļu valodas
- Hinduisma ietekme sabiedrībā, tās struktūrā
- Hierarhijas, ģimenes nozīme
- “nē” nelietošana; lai jūs nepieviltu, drīzāk teiks, to, ko vēlaties dzirdēt + arī Jums jāizvairās no šādas atbildes (var atbildēt “es centīšos”)
- Senioritātes principa nozīme
- Cilvēka vārdam piemīt reliģiska, sociālā statusa un valsts reģiona ietekme
- Sagaida precizitāti no otra, bet paši ne vienmēr ievēro; neizprot “laiks ir nauda”
- Labākais laiks- Oktobris un Marts
- Pieraduši vest darījumus ar tiem, kurus pazīst
- Dod priekšroku ilgtermiņa attiecībām; mēdz pēdējā brīdī atcelt tikšanās
- Lēmumu pieņemšana ir lēna; pieņem amatā augstākais
- Nemēdz publiski strīdēties
- Neuzticas likumdošanai, priekšroka cilvēka dotajam vārdam

Indija II

- Visbiežāk sveicinās ar rokasspiedienu; sievietei nevajadzētu iniciēt pirmajai (piemēram, hinduisti izvairās publiski pieskarties pretējam dzimumam, var nesveicināties ar sievieti + musulmanisma tradīcijas)
- *Namaste* tradicionālais sveiciens (alternatīva rokasspiedienam)
- Bērna galva- dvēseles vieta- tāpēc nav pieņemts pieskarties
- Pēdu rādīšana, rādīšana ar pirkstu, svilpšana- rupjš žests
- Ģērbjas salīdzinoši konservatīvi
- Sievietes vairāk nēsā garāka veida apģērbu
- Ādas nēsāšana (tsk. somas, jostas, apģērbs) var tikt uzskatīts par aizskarošu, īpaši tempļos

Indija III

- Balta krāsa, balti ziedi- sēras
- Zaļš, dzeltens, sarkans- veiksmes krāsas
- Mēdz neatvērt dāvanas pēc to saņemšanas
- Daudz dažādu ierobežojumu, izvēloties ēdienkarti: hinduisti neēd liellopu, visbiežāk ir veģetārieši; musulmaņi- neēd cūkgaļu un nelieto alkoholu; visbiežāk lieto jēra gaļu, vistas, zivi
- Ēd ar rokām
- Pieņemts atstāt ēdienu uz šķīvja; kreisā roka
- Ir pieklājīgi pirmajā reizē atteikt dzērienu/uzkodas. Vispār atteikt- rupjš aizskārums
- Mazgā rokas pirms un pēc maltītes
- Nav pieņemts pateikties pēc maltītes (nē “paldies”), jo “paldies”- maksājuma forma un var tikt uztverta aizskaroši. Drīzāk ielūdziet uz savu maltīti kaut kad

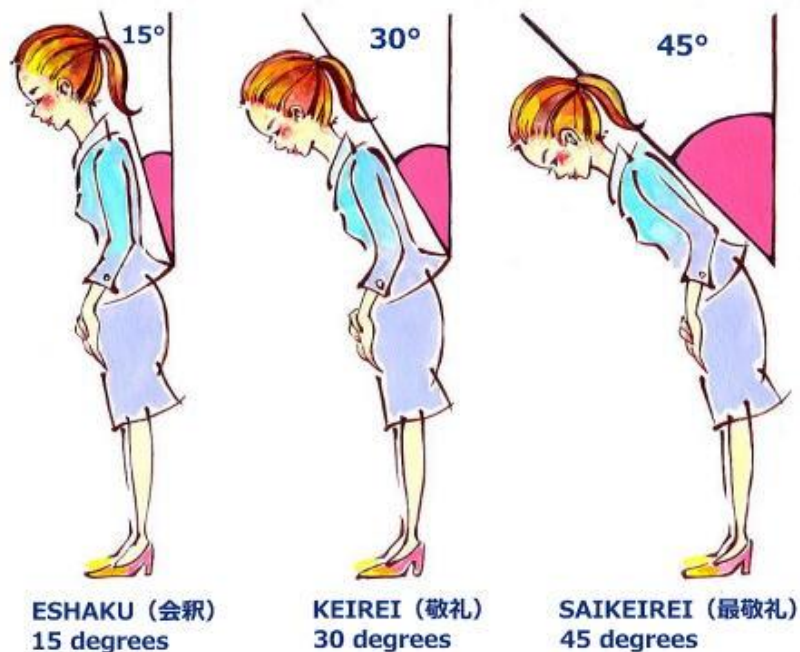
Japāna (I)

- Valsts politiskā iekārta- konstitucionāla monarhija
- (valsts vadītājs- valsts simbols un tautas vienotājs- Imperators. Izpildvaras vadītājs- premjerministrs, ko ieceļ Imperators. Divpalātu parlaments- *Diet*, ar 480 vietām)
 - Unikāla kultūra un valoda
 - Reliģiskā sistēma- *Shinto* (“Dievu ceļš”). Otra izplatītākā reliģija- budisms
 - Cietusi no cunami, atomieroču pielietošanas

Japāna (II)

- Sasveicināšanās
 - Ritualizēta, svarīga
 - Visbiežāk- paklanīšanās. Cik dziļi paklanās, tik dziļi jāatņem sveiciens- jāpaklanās atpakaļ. Viszemāk klanās visaugstāk stāvošajam. Jānovērtē situācija. Otrs sasveicināšanās veids- rokasspiediens

Japāna (III)

- Sasveicināšanās
 - Ja iespējams, uzgaidīt, lai iepazīstina. Nav pieklājīgi pašiem ar sevi iepazīstināt lielākā cilvēku grupā
 - No ārzemnieka nesagaida obligātu paklanīšanos, pietiek ar vieglu galvas mājienu.
- Dāvanu etiķete
 - Rituāls, simbolisms. Pasniedz daudzās situācijās, bieži
 - Ļoti svarīgs dāvanas iesaiņojums. Vislabāk- pasteltoņos
 - Nedāvināt lilijas, kamēlijas, lotosa ziedus, jo asociējas ar bērēm
 - Dāvina nepāra skaitlī, izņemot 9
 - Dāvanas neatver klātesot
- Galda etiķete, saskarsme
 - Apavu atstāšana pie ieejas telpā
 - 5 min. kavēšanās pieļaujama, ne ilgāk
 - Irbulīšu lietošana (tabu- krustošana, ieduršana , neliek uz trauka utt.)
 - No visa pagaršot. Arī, ja negaršo, nekautrēties par emocijām 😊
 - Zupu un nūdeles ēd skaļi 😊
- Ir pieklājīgi nedaudz atstāt ēdienu uz šķīvja

Japāna (IV)

- Ja vairs nevēlaties dzert, atstāt glāzi neskartu. Tukša glāze signalizē, ka vēlaties, lai to piepilda
- Sarunas ēdot nav izplatītas, pieraduši ēdienu izbaudīt vairāk klusumā
- Svarīgs sejas jēdziens un izpratne
- Cieņā- pirtis. Brīdināt par tetovējumiem, ja ar tiem apmeklē pirti ☺
- Apģērba etiķete
 - Formāls, lietišķs, arī tad, ja ielūgumā minēts *Casual*
 - Konservatīvi
- Biznesa etiķete
 - Attiecības tiek veidotas uz personīgo pazīšanas, ieteikumiem
 - Visaugstākā persona rangā tiek nosēdināta vistālāk no durvīm, zemākā- vistuvāk
 - Nav ieteicams atteikt lūgumu. Tiek pārbaudīts. Ciena un godā ilgtermiņa attiecības
 - Nesaka «nē». Jāvēro verbālā komunikācija
 - Vislabāk veidot jautājumus tā, lai saņemtu apstiprinošu atbildi
 - Mēdz aizvērt acis, lai īpaši iedziļinātos sarunā
 - Neiesaistās asos konfliktos, neiet uz konfrontāciju, neizrāda emocijas; nepārtrauc; mīl klusuma brīdi sarunā
 - Vizītkartes- ceremonija; īpaša nozīme; ar abām rokām

Singapūra

- Lai vestu darījumus, jājūtas komfortabli par attiecīgo cilvēku. Ved sarunas un veido attieksmi pret konkrēto cilvēku, ne kompāniju
- Var neadekvāti uzvesties- smaidīt nevietā, smieties utt.- tas liecina nevis par uzjautrināšanos, bet noraizēšanos, uzmanības pievēršanu utt
- Cilvēks, kas publiski reiz zaudējis savaldīšanos, zaudē apkārtējo cieņu
- Vecums un amats tiek respektēti, senioritātes principa nozīme
- Nozīme ēdienam, sasveicināšanās- *Vai esi paēdis?*
- Stingri antikoruipcijas likumi, var būt aizliegts amatpersonām apmeklēt sociālus pasākumus
- Ķīniešu, malaju un indiešu kultūru ietekme

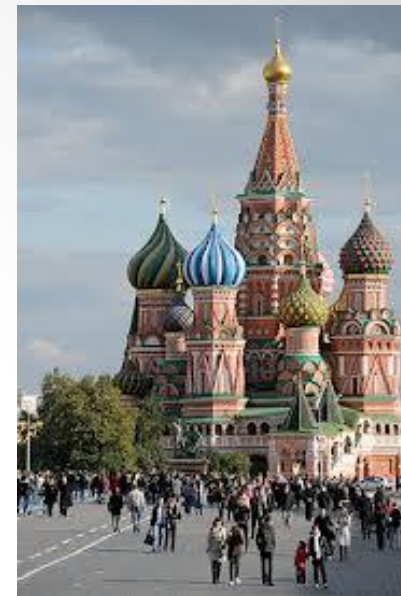
ASV

- Individuālisma kultūra
- Sasveicināšanās (ar visiem un vienmēr), tradicionālais «Kā iet?» (How are you)
- Nav dāvināšanas kultūra (īpašos gadījumos)
- Diezgan tieši savā komunikācijā
- «laiks ir nauda»
- Tabu tēmas (relīģija, ieroči, kultūra utt.)
- Neformāli savā uzvedībā, etiķetē

Krievijas Federatīvā Republika (I)

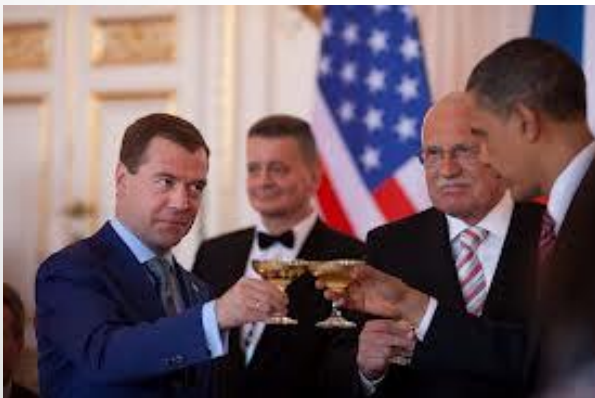
- Valsts politiskā iekārta- federāla, semi- prezidentāla republika (valsts vadītājs- prezidents, ko ievēl tauta uz 6 gadiem. Izpildvaras vadītājs- premjerministrs. Divpalātu parlaments)
- Lepnums, godbijība un cieņa pret savu valsti
- Tēva vārda nozīme un lietošana
- Kompromiss- kā zaudējums
- Sasveicināšanās
 - ☞ rokasspiediens. Labi pazīstamiem- arī apkampšanās, skūpstīšana (3x)
- Komunicēšana un biznesa etiķete
 - ☞ no vēsturiskiem laikiem pirmā atbilde parasti ir «nē» 😊 tālāk nozīmīga kaulēšanās un sarunu gaita
 - ☞ pacietības nozīme- gan citam, gan pašiem (ātri var «iziet no rāmjiem»)
 - ☞ «sakar» (*svjazi*) loma visās nozīmēs 😊
 - ☞ ilgstošs process
 - ☞ hierarhijas nozīme
 - ☞ nekas nav drošs, ja nav noslēgts dokuments 😊
 - ☞ uzrunā netiek lietots «Biedrs»

Krievija (II)

- Galda kultūra
 - ☞ vienmēr ir bagātīgi klāti galdi. Ir pieņemts nedomāt atstāt ēdienu uz šķīvja
 - ☞ atteikt nogaršot ēdienu- nepieklājīgi
 - ☞ neviens nedodas prom, kamēr Goda Viesis nav aizgājis
 - ☞ jāzina alkohola lietošanas mēri. Šeit tas tiek saprasts ar «visu vai neko» principu
 - ☞ tostu kultūra, Goda viesim jāatbild. Dzer tikai pēc tosta
 - ☞ pēc tosta mēdz saskandināt glāzes. Neskandina ar nealkoholisku dzērienu 😊
- Apģērba etiķete
 - ☞ biznesa vidē izskatam un apģērbam ir būtiska nozīme

Centrālāzijas reģions u.c. valstis

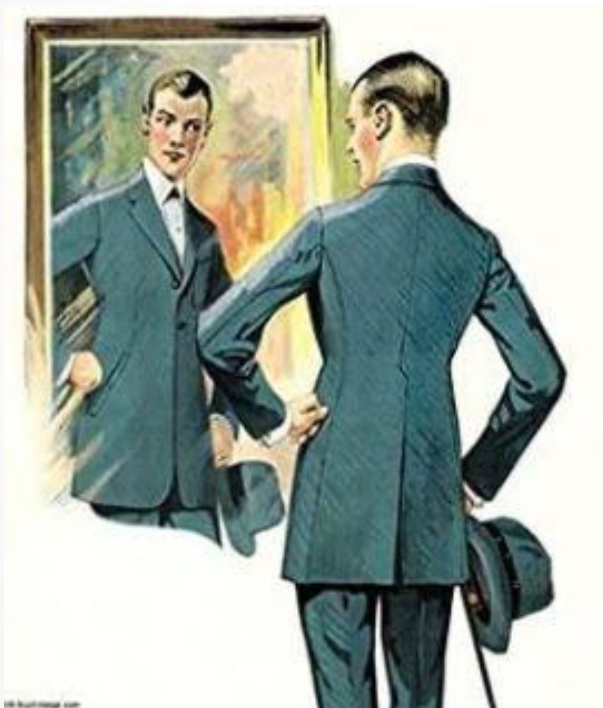
- Baltkrievija, Ukraina, Azerbaidžāna...
- Sveicināšanās
- Dāvināšanas kultūra
- Netiešā komunikācija
- Ilga lēmumu pieņemšana
- Svarīga galda kultūra (garas maltītes, bagātīgi klāts galds)

Protokols un etiķete – attīstība, pielietojums, ietekme un nākotnes izaicinājumi

- Noteikti būs izmaiņas, pielāgošanās jaunajai realitātei
- Vēl grūti prognozēt detaļas, bet jau jūtams – savstarpējā attieksmē, attiecībās, komunikācijā
- Protokols un etiķete – kā praktiska instrumenta izpratne un pielietojums
- Kā neformālā vidē (virtuālajā) nepazaudēt formālo (obligāto) un vienlaikus nepadarīt lieku / pārspīlētu
- Jaunas tradīcijas, veco vērtību pārskatīšana
- Cienas, laipnības nozīme/ dialoga veidošana jaunos apstākļos
- Laipnība kā iecietība un citu respektēšana (etiķetes loma)
- Jauno tehnoloģiju izmantošana
- Cilvēku klātbūtne – neaizvietoājama, bet iespējams – ar jaunu vērtību

Johans Volfgangs fon Gēte (1749 – 1832)

« Cilvēka manieres ir spogulis,
kurā viņš parāda savu portretu »

Paldies par uzmanību!

Jautājumi ?

Mana kontaktinformācija:

Jana Trahimoviča

E-pasts: jana.trahimovica@gmail.com;

mob.tālr. 29275446